

Debata nad polityką zagraniczną Baracka Obamy

#Strategia i polityka 18 stycznia 2014

Promocja najnowszej książki podsumowującej dotychczasowe osiągnięcia w polityce zagranicznej urzędującego prezydenta Stanów Zjednoczonych przerodziła się w bardzo interesującą dyskusję nad amerykańską polityką.

Podczas krakowskiej debaty przedstawiciele PISM oraz ISS podjęli próbę oceny najważniejszych aspektów polityki zagranicznej Baracka Obamy / Zdjęcie: Jakub Link-Lenczowski

Zmieniając historię, Polityka zagraniczna Baracka Obamy to monografia autorstwa trójki ekspertów związanych z administracją urzędującego prezydenta USA. Martina S. Indyka, Kennetha G. Lieberthala oraz Michela E. O’Hanlona. Praca skupia się na obszarach kluczowych dla polityki Obamy: Azji wraz z Chinami, Bliskim Wschodzie i Afryce Północnej oraz Iraku i Afganistanie.

W debacie udział wzięli Marcin Zaborowski, dyrektor Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (PISM), senator Bogdan Klich, Łukasz Wordliczek reprezentujący Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonistycznych UJ oraz Joanna Kędzierska, autorka polskiego tłumaczenia.

Zgodnie z opinią Joanny Kędzierskiej Obama w publikacji jawi się jako prezydent chcący zmieniać historię tak aby świat był bardziej bezpieczny i sprawiedliwy nie tylko dla obywateli USA, ale dla mieszkańców całego świata. Jednak autorzy starają się przedstawić wizerunek amerykańskiego prezydenta obiektywnie, gdy trzeba nie szczędząc mu krytyki.

Marcin Zaborowski podkreślił zwłaszcza aspekty związane z fiaskiem palestyńsko-izraelskich rozmów pokojowych oraz faktu, że pomimo przedwyborczych obietnic nie zostało zamknięte więzienie Abu-Ghraib i nie zmienił się charakter działań w amerykańskiej bazie Guantanamo.

Bogdan Klich wyraził ubolewanie, że tak mało uwagi poświęcono relacjom z Europą oraz Polską. Wskazał na trend zwrotu w polityce amerykańskiej w kierunku Azji a w szczególności Chinom. Podkreślił determinację Obamy, aby wycofać wojska amerykańskie z wojen w Iraku i w Afganistanie. Zwłaszcza znamieną miała być decyzja podjęta w 2011 o przyspieszonym wycofaniu się z Afganistanu. Zgodnie z opinią Klicha autorzy publikacji nie położyli wystarczającego nacisku na nowe otwarcie w stosunkach amerykańsko-rosyjskich, również w kontekście rozwoju systemu obrony przeciwrakietowej (Ballistic Missile Defence System).

Zdaniem Łukasza Wordliczka należy odpowiedzieć, na ile polityka zagraniczna USA jest wynikiem suwerennych decyzji Baraka Obamy, a na ile jest wypadkową ścierających się z sobą różnych grup nacisku w Waszyngtonie. Wordliczek podkreślił też, że amerykański prezydent bardzo dobrze poradził sobie z wyprowadzeniem swojego kraju z kryzysu. W tym kontekście znamieną wydaje się wypowiedź Zbigniewa Brzezińskiego przytoczona przez prelegentów, iż Obama w pierwszych miesiącach prezydentury mógł zastanym kryzysem jedynie zarządzać.

W dyskusji, która zamykała wystąpienia, omówione zostały szerzej dwie kwestie: bezpieczeństwo energetyczne, zwłaszcza w kontekście uniezależnienia się od dotychczasowych dostawców dzięki wydobyciu gazu łupkowego oraz dalszych perspektyw rozwoju systemu obrony antyrakietowej.

Bogdan Klich podkreślił stanowisko USA odnośnie budowania systemu obronnego w synergii z systemami NATO, jednak wykluczył możliwość budowy jednego, wspólnego systemu – sojusznicy mają polegać na interoperacyjności. Nie zabrakło również odniesienia do rosyjskiego stanowiska budowania obrony sektorowej, jako rozwiązania niedopuszczalnego dla USA. Amerykanie zgodnie z przyjętą doktryną nie zgodzą się na powierzenie obrony swojego terytorium przed pociskami balistycznymi innym państwom.

Spotkanie zostało zorganizowane wspólnie przez PISM (wydawcę polskiej edycji publikacji) i występujący w roli gospodarza Krakowski Instytut Studiów Strategicznych. Debacie przysłuchiwał się przedstawiciel Konsulatu Generalnego USA Andrew N. Caruso, Konsul ds. Polityki i Ekonomii.